

УДК 336.143:336.581

Воронюк В. М.

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО КЛАСИФІКАЦІЇ МІЖБЮДЖЕТНИХ КАПІТАЛЬНИХ ТРАНСФЕРТІВ

На підставі аналізу наукових підходів до класифікації міжбюджетних капітальних трансфертів, зокрема за ступенем умовності, механізмом розподілу, кількісними обмеженнями та залежно від участі одержувача, систематизовано, уточнено та розширено перелік різновидів міжбюджетних капітальних трансфертів, а також досліджено їхні переваги, недоліки та умови застосування. Обґрунтовано необхідність уведення додаткових класифікаційних ознак капітальних трансфертів, а саме рівень прогнозованості, джерело фінансування, тип фінансованих повноважень та інші додаткові умови. Шляхом поєднання наявних і запропонованих підходів розроблено цілісну систему класифікації, яка враховує найсуттєвіші параметри капітальних трансфертів та може використовуватися під час формування програм їх виділення. Виходячи з наявності взаємозв'язку між класифікаційними ознаками, відносно конкретної програми виділення капітальних трансфертів рекомендується встановлювати їх у три етапи: перший етап передбачає формулювання мети трансферту, на підставі чого визначається рівень прогнозованості (звичайні або надзвичайні) і приймається рішення про ступінь умовності (загального призначення, блокові чи спеціального призначення); на другому етапі здійснюється вибір методу розподілу трансферту (на основі формульних розрахунків, відбору інвестиційних проектів або комбінований) та джерел його фінансування (із загального або спеціального фонду); на третьому етапі визначається тип повноважень, що фінансуються (власні чи делеговані), та на основі цього приймаються рішення стосовно обмежень на обсяг трансферту (відкриті або закриті), співфінансування програми (з участю або без участі) і можливості трансформації трансферту в позику.

Ключові слова: капітальні трансферти, блокові трансферти, трансферти вирівнювання, трансферти з участю, відкриті трансферти, закриті трансферти.

Табл. 1. Літ. 6.

Воронюк В. М.

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К КЛАССИФИКАЦИИ МЕЖБЮДЖЕТНЫХ КАПИТАЛЬНЫХ ТРАНСФЕРТОВ

На основе анализа научных подходов к классификации межбюджетных капитальных трансфертов, в частности по степени условности, механизму распределения, количественным ограничениям и в зависимости от участия получателя, систематизирован, уточнен и расширен перечень разновидностей межбюджетных капитальных трансфертов, а также исследованы их преимущества, недостатки и условия применения. Обоснована необходимость введения дополнительных классификационных признаков капитальных трансфертов, а именно уровень прогнозируемости, источник финансирования, тип финансируемых полномочий и другие дополнительные условия. Путем объединения существующих и предлагаемых подходов разработана целостная система классификации, которая учитывает наиболее существенные параметры капитальных трансфертов и может использоваться при формировании программ их выделения. Исходя из наличия

© Воронюк В. М., 2016

взаимосвязи между критериями классификационными признаками, относительно конкретной программы выделения капитальных трансфертов рекомендуется устанавливать их в три этапа: первый этап предусматривает формулировку цели трансферта, на основании чего определяется уровень прогнозируемости (обычные или чрезвычайные) и принимается решение о степени условности (общего назначения, блочные или специального назначения); на втором этапе осуществляется выбор метода распределения трансферта (на основе формульных расчетов, отбора инвестиционных проектов или комбинированный) и источников его финансирования (из общего или специального фонда); на третьем этапе определяется тип финансируемых полномочий (собственные или делегированные) и на основе этого принимаются решения относительно ограничений на объем трансферта (открытые или закрытые), софинансирования программы (с участием или без участия) и возможности трансформации трансферта в кредит.

Ключевые слова: капитальные трансферты, блочные трансферты, трансферты выравнивания, трансферты при участии, открытые трансферты, закрытые трансферты.

Wasył Woronyuk

THEORETICAL APPROACHES TO CLASSIFICATION OF INTERGOVERNMENTAL CAPITAL TRANSFERS

Based on the analysis of scientific approaches to classification of intergovernmental capital transfers, including the classification of the degree of conditionality, the mechanism of distribution, quantitative restrictions and participation of the recipient, a range of types of intergovernmental capital transfers are systematized, clarified and expanded. The author analyzes their advantages, disadvantages and conditions of use. The necessity for introducing additional classifications of capital transfers, such as the level of predictability, funding source, the type of funded responsibility and other additional conditions, is justified. Through the combination of existing and proposed approaches, the author develops an integrated classification system, which takes into account the most important parameters of capital transfers and can be used in the development of transfers program. Based on the relationship between classifications, relatively specific program allocation of capital transfers, it is recommended to develop them in three stages: the first stage involves the purpose of transfer, which determines the level of predictability (ordinary or extraordinary) and the decision on the degree of conditionality (general purpose, block or special purpose grants); at the second stage the choice of transfers allocation (based on formula, selection of investment projects or combined) and sources of funding (general or special fund) is made; the third stage involves specifying the type of financed responsibilities (own or delegated) to make decisions about restrictions on the amount of transfers (open-ended or closed-ended), co-financing of the program (involving or without) and the possibility of transforming the transfer into the loan.

Key words: capital transfers, block transfers, equalization grants, matching grants, open-ended transfers, closed-ended transfers.

JEL classification: H60, H72, H77.

Ефективність застосування капітальних трансфертів у системі міжбюджетних відносин безпосередньо залежить від правильно підібраних усіх їх можливих параметрів залежно від цілей програм надання таких трансфертів. Це зумовлює необхідність формування вичерпного переліку ключових характеристик, які визначатимуть певний вид капітальних трансфертів, тобто розроблення системи їх класифікації.

Варто зауважити, що в науковій літературі (переважно в зарубіжній) спостерігаються поодинокі спроби класифікувати капітальні трансферти. Окремі їх види розглянуті у працях А. Герреро-Алкаде [1], Дж. Печей, Г. Макдональда [2], С. Цайкате [3], Дж. Мартінеса-Васкеса, А. Тимофєєва [4]. Однак комплексної класифікації, яка б ураховувала різноманітність капітальних трансфертів, немає, що певною мірою применшує їх потенціал.

Тому метою статті є систематизація наявних підходів до класифікації капітальних трансфертів, а також уведення додаткових ознак, які доцільно враховувати при формуванні програм виділення капітальних трансфертів.

Оскільки капітальні трансферти загалом належать до умовних трансфертів, то в науковій літературі їх найчастіше класифікують за ступенем умовності. Наприклад, А. Герреро-Алкаде [1, с. 6–7] виокремлює спеціальні або проектні трансферти (*special or project-based transfers*), трансферти вирівнювання (*equalization grants*) та блокові (*block grants*). Також у Дж. Печей та Г. Макдональда [2, с. 430] йдеться про загальні капітальні (*general capital grants*) та проектні (*transfers on a project basis*) трансферти.

На нашу думку, найповнішу характеристику ступеня умовності капітальних трансфертів дає поділ їх на три категорії: спеціальні (проектні) трансферти, блокові трансферти та трансферти загального призначення (вирівнювання).

Капітальні трансферти спеціального призначення – трансферти, що виділяються під конкретно визначені капітальні проекти, тобто мають вузьке цільове спрямування. Подібні трансферти необхідні при реалізації інвестиційних проектів регіонального або загальнодержавного значення, коли органи місцевого самоврядування потенційно можуть виконати такий проект ефективніше, ніж органи державної влади.

Загалом ці трансферти можуть призначатися окремо для кожного проекту і регіону або бути глобальнішими, тобто надаватися всім регіонам для однієї чи декількох цілей. Як правило, такі трансферти ретельно адмініструються і контролюються центральними органами. Через високу умовність реципієнти не можуть ними вільно розпоряджатися, але це дає більше гарантій для досягнення цілей уряду. Разом із тим виокремимо низку недоліків: по-перше, процес виділення коштів і контролю за реалізацією проектів потребує більших адміністративних витрат; по-друге, внаслідок високої умовності “розмивається” право власності на проекти і, як наслідок, зменшується зацікавленість реципієнтів у збереженні капітальних фондів; по-третє, спеціальним трансфертам притаманні фрагментарність і мультиплікація програм (накладання одна на одну), які можуть призвести до зростання бюрократії і неефективного управління [1, с. 6–7].

Проте за певних умов використання подібних трансфертів цілком виправдане. Так, якщо метою уряду є забезпечення позитивного впливу зовнішніх ефектів (екстерналій), то спеціальні трансферти будуть найпридатнішим інструментом для виконання цього завдання, оскільки місцева влада не зацікавлена в тому, щоб своїми рішеннями забезпечувати вигоди сусіднім територіальним одиницям.

Через високі адміністративні витрати проектні трансферти в деяких країнах були замінені на блокові трансферти з нижчим рівнем умовності. Блоковий

капітальний трансферт передбачає, що місцева влада зобов'язується спрямувати кошти на інвестиційні цілі у визначені урядом сфери послуг, але водночас може самостійно планувати процес упровадження. Зрозуміло, що блокові трансферти гнучкіші, а відтак, ведуть до ефективніших результатів із нижчими адміністративними витратами, однак не дають повної гарантії досягнення цілей уряду [1, с. 7].

Блокові капітальні трансферти є своєрідним компромісом між рівнем автономії і ступенем умовності та можуть бути корисними, якщо метою уряду є забезпечення капітальною інфраструктурою певної сфери суспільних послуг (наприклад, освіти, охорони здоров'я, транспорту та ін.).

Найбільшу свободу дій за критерієм умовності реципієнтам забезпечують трансферти загального призначення або капітальні трансферти вирівнювання [1, с. 7–8] – умовою їх надання є фінансування капітальних видатків без визначення конкретних напрямів використання коштів. Такий вид трансфертів доцільно застосовувати у разі відсутності або нестачі суспільної інфраструктури, що забезпечує надання першочергових суспільних послуг, з метою приведення рівня забезпеченості нею у відповідність із національними стандартами. Необхідність таких трансфертів зумовлена суттєвими відмінностями в забезпеченості різними видами суспільної інфраструктури в кожній адміністративно-територіальній одиниці. Тому ефективнішою буде умова, за якої органи державної влади виділяють трансферти на капітальні видатки без конкретного цільового призначення, а органи місцевого самоврядування використовують кошти, зважаючи на реальні потреби територіальної громади. При цьому програми надання капітальних трансфертів загального призначення для досягнення їхньої мети повинні мати регулярний і довгостроковий характер. Проте і цей вид трансфертів не позбавлений недоліків.

Головною вадою капітальних трансфертів вирівнювання є технічні складності при оцінюванні потреби в капітальній інфраструктурі й фінансової потужності для її покриття. Додаткові труднощі пов'язані з необхідністю в інформації про відмінності щодо вартості надання послуг у межах кожної адміністративно-територіальної одиниці [1, с. 9].

У працях багатьох науковців (А. Герреро-Алкаде [1], Дж. Печей, Г. Макдональд [2], Дж. Мартінес-Васкес [4], С. Цайкате [3]) також ідеться про встановлення вимоги співфінансування проектів, які фінансуються через капітальні трансферти.

Тому ще однією ознакою класифікації капітальних трансфертів є їх поділ на трансферти, котрі потребують співфінансування з боку бенефіціара (трансферти з вимогою участі), тобто умовою надання коштів є участь у визначеному обов'язі (як правило, у вигляді частки) у фінансуванні відповідної програми, та трансферти, які не потребують співфінансування.

Співфінансування запроваджується насамперед із метою підвищення ефективності розпорядження коштами, що надаються у вигляді капітальних трансфертів, оскільки фінансова участь виконавця бюджетної програми посилює відповідальність за її реалізацію.

Зауважимо, що в міжнародній практиці трансферти з участю (matching grants) часто використовуються лише як фінансова підтримка реалізації капітальних проектів, а не основне джерело фінансування [3].

У такому разі економічне обґрунтування співфінансування впливає з необхідності додержання принципу вигоди, який полягає в тому, що суб'єкт, котрий одержує певну вигоду, повинен сплатити за неї відповідну суму коштів у вигляді або збору, або податків (теперішніх чи майбутніх). Так, якщо від реалізації місцевого інфраструктурного проекту вигоду одержуватимуть і місцеві жителі, і жителі сусідніх територіальних одиниць, згідно зі згаданим принципом тягар фінансування має розподілитися між усіма територіальними громадами, що користуватимуться відповідними послугами. Але оскільки досить проблематично як виявити всіх бенефіціарів, так і забезпечити відшкодування ними вартості спожитих послуг, то ефективніше, коли держава перерозподіляє одержані кошти у вигляді податкових надходжень від тих територіальних громад, які одержують вигоду, на користь адміністративної одиниці, котра реалізовуватиме проект, у формі капітального трансферту, що відповідає частці в загальній вартості проекту, яка припадає на споживачів послуг за межами такої адміністративної одиниці [3, с. 7].

Проблемним питанням є встановлення обґрунтованої частки співфінансування як із державного бюджету, так і з місцевих бюджетів, оскільки за відсутності необхідних коштів у одних територіальних громад і їх наявності в інших може виникати ситуація, коли більшість програм надання капітальних трансфертів реалізується в декількох фінансово потужних адміністративних одиницях, що лише посилюватиме різницю в рівні соціально-економічного розвитку територіальних громад. Проте вихідною точкою є встановлення мінімальної частки співфінансування для бюджетів відповідного рівня бюджетної системи, оскільки їхній ресурсний потенціал і обсяг повноважень принципово відрізняються. Відтак у межах окремо взятого рівня потрібно визначити частку співфінансування для конкретного бюджету і конкретної програми із застосуванням спеціальних методик оцінки.

Ознакою класифікації міжбюджетних трансфертів загалом, що може застосовуватися і до капітальних, є наявність чи відсутність обмежень на їх обсяг. За нею виокремлюють:

- відкриті трансферти (open-ended), на максимальний обсяг яких не встановлюється жодних обмежень;
- закриті трансферти (closed-ended), обсяг котрих обмежується максимально допустимою сумою [1, с. 2–9].

Встановлення обмежень на максимальний обсяг трансферту продиктоване, з одного боку, обмеженістю ресурсів, які можуть спрямовуватися на фінансування капітальних трансфертів місцевим бюджетам, а з другого – необхідністю запобігання зловживанням із боку реципієнтів. Тому задля ширшого охоплення капітальними трансфертами територіальних громад, котрі мають у них потребу, може встановлюватися гранична сума таких трансфертів. При цьому для відкритих трансфертів доцільніше запровадити вимоги співфінансування з бюджету реципієнта, що забезпечує залучення коштів у обсягах, які не перевищують реальну потребу одержувача, оскільки місцева

влада не буде зацікавлена у відволіканні зайвих коштів із місцевого бюджету, а закриті трансферти можуть надаватися як з вимогою участі, так і без неї.

Доволі принциповим моментом під час виділення капітальних трансфертів є вид повноважень, що фінансуються, а саме власні чи делеговані, оскільки це визначатиме характер самого трансферту. Так, делегуючи повноваження місцевим органам влади, центральний уряд повинен повністю забезпечити і їх фінансування, тоді як фінансування власних повноважень місцевої влади не є його безпосереднім обов'язком. Тому з огляду на типи фінансованих повноважень капітальні трансферти слід поділяти залежно від фінансування:

- власних повноважень – трансферти, що виділяються для фінансового забезпечення виконання власних повноважень органів місцевого самоврядування, котрі потребують значних капіталовкладень;
- делегованих повноважень – трансферти, за рахунок яких фінансуються делеговані державною владою органам місцевого самоврядування повноваження в частині капітальних видатків.

У вітчизняному законодавстві поділ на власні й делеговані повноваження місцевого самоврядування відображений у ст. 25–41 Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні” [5], а джерела їх фінансування визначає Бюджетний кодекс України [6]. Наприклад, виходячи з положень ст. 91 Бюджетного кодексу України, до видаткових повноважень місцевого самоврядування, що стосуються власних повноважень і при цьому потребують підкріплення капітальними трансфертами, можна віднести видатки на будівництво, реконструкцію, ремонт та утримання доріг місцевого значення, на місцеву пожежну охорону в частині забезпечення пожежними машинами, деякі місцеві програми розвитку житлово-комунального господарства та благоустрою населених пунктів, програми природоохоронних заходів місцевого значення, заходи у сфері захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру в межах повноважень, встановлених законом, та ін.

При цьому важливою є норма Бюджетного кодексу України про те, що держава може передати органам місцевого самоврядування право на здійснення видатків лише за умови відповідної передачі фінансових ресурсів у вигляді закріплених за відповідними бюджетами загальнодержавних податків і зборів (обов'язкових платежів) або їх частки, а також трансфертів із Державного бюджету України.

З позиції капітальних трансфертів цю норму слід трактувати таким чином: трансферти на фінансування власних повноважень мають підтримуючий характер, тоді як фінансування делегованих повноважень повинно здійснюватися у повному обсязі. Дотримання цього принципу потребує чіткого впорядкування власних і делегованих повноважень місцевого самоврядування, а також забезпечення їх відповідними фінансовими ресурсами.

В умовах імовірності виникнення непередбачуваних подій, які потребуватимуть значних капіталовкладень, доцільно встановити критерій прогнозованості при класифікації капітальних трансфертів. За цим критерієм капітальні трансферти можна класифікувати на:

- звичайні, які є прогнозованими та піддаються плануванню;

- надзвичайні, котрі неможливо спрогнозувати, оскільки потреба в них виникає у зв'язку з непередбачуваними подіями (стихійні лиха, техногенні аварії тощо) для ліквідації їх наслідків. Особливістю цього виду є неможливість планування потреби в них, тому такі трансферти повинні надаватися зі спеціальних джерел, наприклад, із резервного фонду державного бюджету.

На практиці міжбюджетні капітальні трансферти можуть надаватися як із загального, так і зі спеціального фондів. Відмінності між такими фондами зумовлюють розбіжності в трансфертах, які з них виділяються.

Оскільки для видатків загального фонду немає конкретно визначених джерел їх здійснення, вони характеризуються порівняно стабільними показниками виконання. Тому їх можна вважати порівняно надійним джерелом фінансування довгострокових програм капітальних видатків місцевих органів влади. Водночас надходження спеціального фонду характеризуються меншою стабільністю і часто мають епізодичний характер, а отже, із нього можуть фінансуватися лише програми, що дають можливість врахувати цю специфіку. Крім того, необхідно чітко визначати джерела формування капітальних трансфертів спеціального фонду, які б забезпечували достатні обсяги надходжень із відповідним ступенем регулярності.

А. Тимофеев та Дж. Мартінес-Васкес [4, с. 13] виокремлюють особливий вид капітальних трансфертів, які трансформуються в позику. Йдеться про трансферти, що за умови нецільового використання мають бути повернуті з виплатою процентів за користування коштами.

Обумовлення ймовірності трансформування капітальних трансфертів у позику сприяє досягненню однієї з двох цілей, які є однаково прийнятними для донора:

- забезпечення цільового використання виділених у вигляді трансферту коштів;
- можливість місцевих органів влади у разі наявності альтернатив розпорядитися коштами з більшою ефективністю без порушення закону і притягнення до відповідальності за умови їх повернення разом із процентами.

Однак сферу використання таких трансфертів варто обмежити капітальними цілями, оскільки спрямування коштів на поточні видатки в жодному разі не створить передумов повернення залучених коштів, тоді як капітальні проекти часто зумовлюють прямий чи непрямий ефект із певним ступенем віддачі, що є додатковою гарантією повернення позики. Таку опцію доцільно застосовувати при виділенні трансфертів на фінансування власних повноважень.

Одним із базових критеріїв поділу капітальних трансфертів можна вважати механізм їх розподілу. Дж. Печей і Г. Макдональд [2, с. 432] за механізмом розподілу капітальні трансферти класифікують на ті, що розподіляються:

- на основі формульних розрахунків. Їхній обсяг обчислюється за допомогою спеціальних формул оцінки потреби в них відповідної територіальної громади;

- шляхом відбору інвестиційних проектів. Зокрема, за результатами конкурсу інвестиційних проектів, запропонованих до виконання органами місцевого самоврядування;
- через комбінування формульних розрахунків та відбору проектів.

Використання формульних розрахунків при класифікації трансфертів характеризується високою прозорістю, однак формула не може врахувати всіх факторів, які впливають на рішення про фінансування певних програм у відповідному обсязі. Водночас конкурс інвестиційних проектів, даючи змогу врахувати більшість факторів, залишає багато можливостей для зловживань, хоча встановлення чітких критеріїв відбору, які піддаються достовірній оцінці, значною мірою розв'язує цю проблему.

В узагальненому вигляді класифікація капітальних трансфертів за всіма розглянутими ознаками наведена у таблиці.

Під час формування державних програм надання капітальних трансфертів доцільно визначитися з усіма наведеними характеристиками відповідного трансферту, які утворюватимуть певну комбінацію. При цьому простежуються взаємозалежності між ознаками, що дає змогу вирізнити окремі етапи побудови програми надання капітальних трансфертів:

1. Визначення мети трансферту. Все різноманіття цілей і завдань застосування міжбюджетних капітальних трансфертів можна звести до

Т а б л и ц я

Класифікація міжбюджетних капітальних трансфертів

Ознака	Види
Залежно від прогнозованості	Звичайні; надзвичайні
За ступенем умовності	Загального призначення (вирівнювання); блокові; спеціального призначення (проектні)
За механізмом розподілу	На основі формульних розрахунків; на основі відбору інвестиційних проектів; комбінований
За джерелами фінансування	Із загального фонду; зі спеціального фонду
За типом фінансованих повноважень	На фінансування власних повноважень; на фінансування делегованих повноважень
Залежно від участі одержувача	Які вимагають співфінансування; які не вимагають співфінансування
За кількісним обмеженням	Відкриті; закриті
За наявністю додаткових умов	Що трансформуються в позику

Складено автором.

чотирьох випадків: вирівнювання забезпеченості суспільною інфраструктурою, розвиток пріоритетних сфер суспільних послуг, реалізація спеціальних капітальних проектів чи фінансування непередбачуваних капітальних видатків. Перші три з них стосуються звичайних капітальних трансфертів, тоді як останній належить до категорії надзвичайних. Водночас, якщо метою є вирівнювання забезпеченості інфраструктурою, то найкращим засобом її досягнення будуть капітальні трансферти вирівнювання, а коли ціль передбачає розвиток пріоритетних сфер суспільних послуг, то їй за змістом найбільше відповідають блокові капітальні трансферти. У випадку реалізації спеціальних проектів або фінансування непередбачуваних капітальних видатків оптимальним варіантом будуть проектні капітальні трансферти.

2. Вибір методу розподілу трансфертних коштів та джерела фінансування. Метод розподілу капітальних трансфертів впливає з їхніх видів за ступенем умовності. Так, капітальні трансферти загального призначення (вирівнювання) потребують формульного механізму розподілу, проектні (спеціального призначення) – відповідного їм проектного методу, блокові – можуть розподілятися як формульним, так і проектним або й комбінованим методом, залежно від конкретних умов. Ступінь умовності й метод розподілу, в свою чергу, впливають на вибір джерела фінансування капітальних трансфертів: капітальні трансферти загального призначення, які поділяються на основі формули, доцільніше фінансувати із загального фонду, що забезпечить стабільність фінансування протягом тривалого періоду, блокові капітальні трансферти залежно від методу розподілу можуть фінансуватися як із загального, так і зі спеціального фондів і, відповідно, спеціальні трансферти, котрі розподіляються на проектній основі, краще виділяти зі спеціального фонду (у випадку надзвичайних трансфертів – із резервного фонду як складової загального), що забезпечує чітку прив'язку джерел фінансових ресурсів і напрямів їх використання.
3. Визначення типу повноважень, що фінансуються (власні чи делеговані), оскільки від цього залежатиме доцільність установаження обмежень на обсяг трансферту, вимог щодо співфінансування і передбачення можливості трансформації трансферту в позику. Якщо йдеться про фінансування власних повноважень, то такий трансферт може бути закритим без вимоги співфінансування або відкритим із вимогою співфінансування, що стимулюватиме місцеву владу до пошуку власних джерел фінансування, оскільки в першому випадку розмір трансферту обмежений, а в другому – прямо пропорційний обсягу коштів місцевого бюджету, що будуть спрямовані на відповідну мету. Якщо капітальні трансферти призначені для фінансового забезпечення делегованих повноважень місцевого самоврядування, то такі трансферти повинні бути відкритими без умови участі місцевого бюджету, оскільки, делегуючи повноваження, держава зобов'язується цілком забезпечити їх виконання відповідними фінансовими ресурсами. Передбачення можливості трансформування капітального трансферту в позику доцільне під час

фінансування власних повноважень, що робить його більш гнучким і потенційно сприяє ефективнішому використанню коштів органами місцевої влади.

Отже, при розробленні програм виділення капітальних трансфертів із метою визначення їхніх ключових параметрів пропонується враховувати такі класифікаційні ознаки: рівень прогнозованості, ступінь умовності, механізм розподілу, джерела фінансування, тип фінансованих повноважень, участь одержувача, кількісні обмеження та інші додаткові умови. Потрібно зважати на взаємозалежність між вказаними ознаками, тому відносно конкретної програми рекомендовано встановлювати їх у три етапи: перший – формулювання мети трансферту, на підставі чого окреслюється рівень прогнозованості і приймається рішення про ступінь умовності; другий – вибір методу розподілу та джерела фінансування; третій – визначення типу повноважень, що фінансуються, та прийняття на основі цього рішення стосовно обмежень на обсяг трансферту, співфінансування програми і можливості трансформації трансферту в позику.

Список використаних джерел

1. *Herrero-Alcalde A. Capital Transfers and Equalization: An Application to Spanish Regions / A. Herrero-Alcalde, J. Martínez-Vázquez, E. Murillo-García // International Studies Program. – 2010. – 49 p.*
2. *Intergovernmental Fiscal Transfers: Principles and Practice / ed. by R. Boadway, A. Shah. – Washington : World Bank, 2007. – 624 p.*
3. *Zeikate S. Investment transfers: Survey of ten developed countries / S. Zeikate. – Washington : World Bank, 2002. – 70 p.*
4. *Martinez-Vazquez J. Propensity to Invest and the Additionality of Capital Transfers: A Country Panel Perspective / J. Martinez-Vazquez, A. Timofeev. – Atlanta, Georgia : International Center for Public Policy, 2012. – 49 p.*
5. Про місцеве самоврядування в Україні : закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР.
6. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI.

References

1. Herrero-Alcalde, A., Martínez-Vázquez, J., Murillo-García, E. (2010). Capital Transfers and Equalization: An Application to Spanish Regions. *International Studies Program*.
2. Boadway, R., Shah, A. (Ed.) (2007). *Intergovernmental Fiscal Transfers: Principles and Practice*. Washington: World Bank.
3. Zeikate, S. (2002). *Investment transfers: Survey of ten developed countries*. Washington: World Bank.
4. Martinez-Vazquez, J., Timofeev, A. (2012). *Propensity to Invest and the Additionality of Capital Transfers: A Country Panel Perspective*. Atlanta, Georgia: International Center for Public Policy.
5. Verkhovna Rada of Ukraine. (1997). *Pro misceve samovryaduvannya v Ukrayini* [On local government in Ukraine] (Law № 280/97-ВР, May 21) [in Ukrainian].
6. Verkhovna Rada of Ukraine. (2010). *Byudzhetny`j kodeks Ukrayiny`* [Budget Code of Ukraine] (Law № 2456-VI, July 8) [in Ukrainian].